

Opgavenboekje

centraal schriftelijk examen

aardrijkskunde

vmbo gl en tl

2026

tijdvak 2

donderdag 18 juni

13.30 - 15.30 uur

Dit examen bestaat uit 48 vragen.

Voor dit examen zijn maximaal 61 punten te behalen.

Achter elke vraag staat tussen haakjes hoeveel punten je met een goed antwoord kunt behalen.

Meerkeuzevragen

Schrijf alleen de hoofdletter van het goede antwoord op.

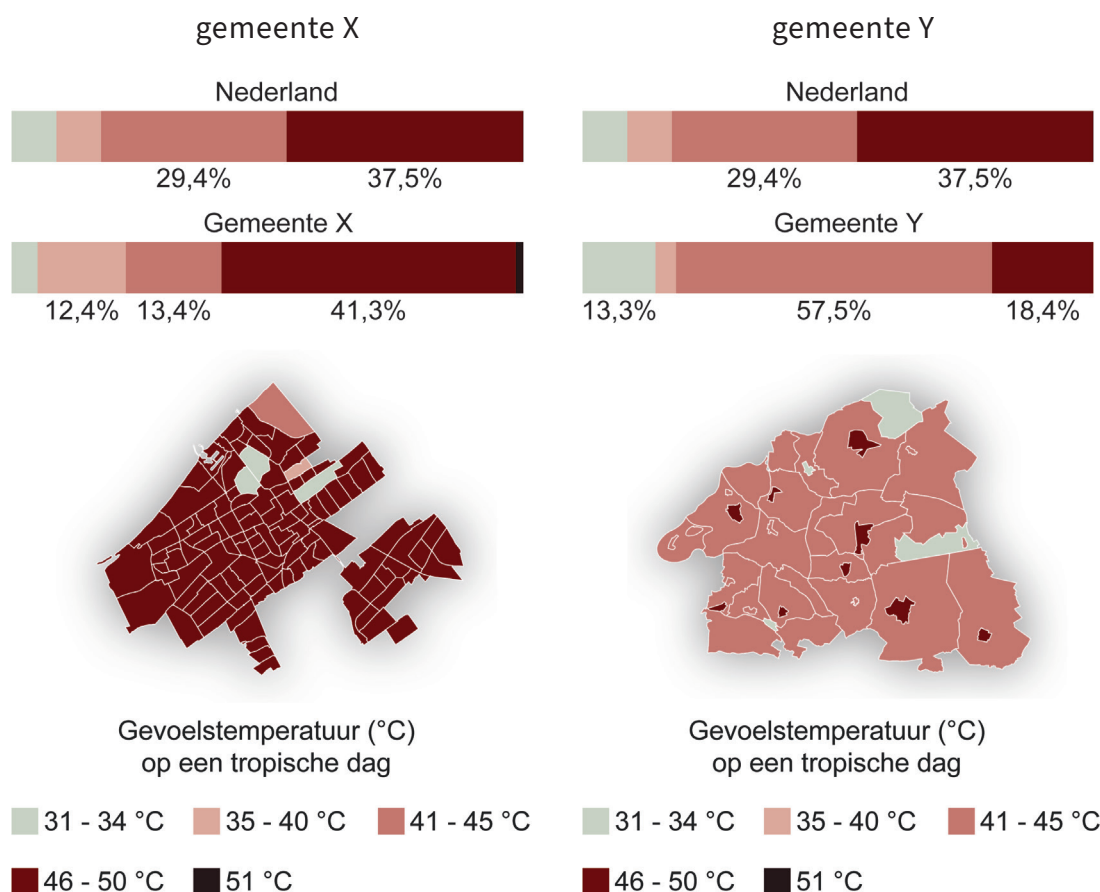
Open vragen

Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, dan worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.

■ bron 1

Gevoelstemperatuur in twee gemeenten in Nederland

De gevoelstemperatuur is een maat voor het gevoel van kou of warmte. De gevoelstemperatuur verschilt van plek tot plek in Nederland. Op een tropische dag heeft bijvoorbeeld 29,4% van het oppervlak in Nederland een gevoelstemperatuur tussen de 41 en 45 °C.

■ bron 2

Tekst met keuzemogelijkheden

In de zomer kan het erg warm zijn in Nederland. Tegenwoordig houdt het weerbericht rekening met de gevoelstemperatuur. Hoe de hitte aanvoelt, hangt niet alleen af van de luchttemperatuur en de zonnestraling, maar ook van de ...1... (luchtdruk / windkracht). Op een tropische zomerdag is de gevoelstemperatuur in Nederland gemiddeld ...2... (hoger / lager) dan de gemeten temperatuur. Er is een verschil in de gevoelstemperatuur op een tropische zomerdag in een plattelandsgemeente en een stadsgemeente. Gemeente X is een ...3... (plattelandsgemeente / stadsgemeente).

Bekijk en lees bron 1 en lees bron 2.

In bron 2 staat achter de cijfers 1, 2 en 3 een keuzemogelijkheid.

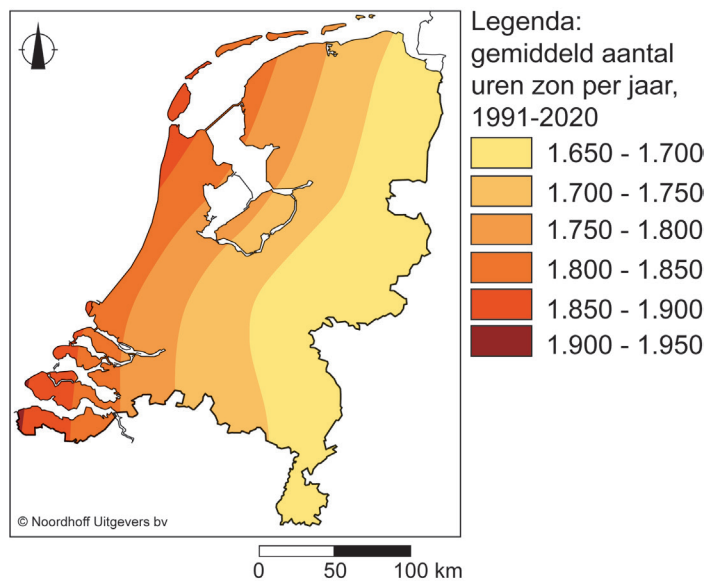
Vraag **1** **Neem de cijfers 1, 2 en 3 uit bron 2 over op het antwoordblad en zet de juiste keuze erachter.** (2 punten)

Door maatregelen te nemen kunnen gemeenten de gevoelstemperatuur laten dalen.

Vraag **2** **Noem een maatregel die gemeenten kunnen nemen om de gevoelstemperatuur te laten dalen.** (1 punt)

■ **bron 3**

Gemiddeld aantal uren zon

Bekijk bron 3.

Naar aanleiding van bron 3 worden drie uitspraken gedaan.

Uitspraak 1: bron 3 gaat over het weer.

Uitspraak 2: schonere lucht zorgt voor meer zonuren.

Uitspraak 3: de temperatuur van het zeewater is van invloed op de hoeveelheid zonuren aan de kust.

Vraag **3** **Neem de cijfers 1, 2 en 3 van de uitspraken over op het antwoordblad en zet erachter of de uitspraak juist of onjuist is.** (2 punten)

■ bron 4

Verkoeling aan zee

Op tropische zomerdagen daalt de temperatuur in kustgebieden aan het einde van de middag. De stappen waardoor de temperatuur daalt zijn hieronder in willekeurige volgorde weergegeven:

- 1 Boven land stijgt warme lucht op.
- 2 De aanlandige wind neemt in snelheid toe.
- 3 De temperatuur boven land daalt.
- 4 Lucht warmt boven land sneller op dan boven zee.
- 5 Tussen land en zee ontstaat een verschil in luchtdruk.

Lees bron 4.

In bron 4 staan de verschillende stappen die zorgen voor een daling van de temperatuur in willekeurige volgorde.

Vraag 4 **Zet de stappen in de juiste volgorde. De eerste en de laatste stap staan al juist.**

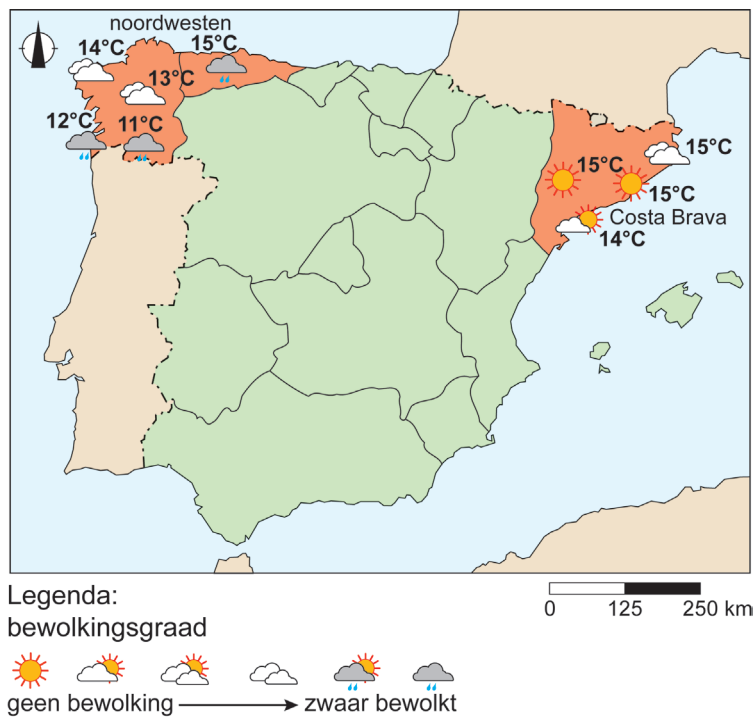
(1 punt)

Doe het zo:

Eerst 4, dan ..., daarna ..., vervolgens ... en ten slotte 3 (vul de nummers in).

■ bron 5

Weer 10 maart 2024 in Spanje

Bekijk bron 5.

Op 10 maart 2024 zijn de weersomstandigheden aan de Costa Brava anders dan in het noordwesten van Spanje.

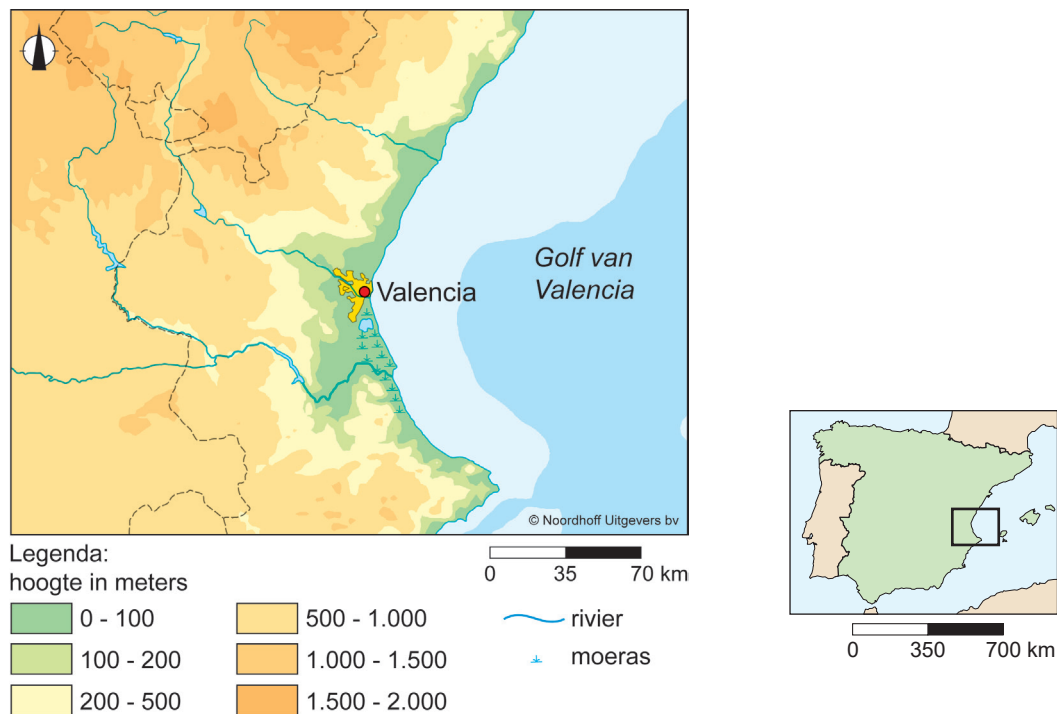
Vraag 5 Schrijf een weerbericht voor een van deze twee regio's in Spanje. (2 punten)

Doe het zo:

- Kies eerst een regio: **Costa Brava** of **noordwesten van Spanje**.
- Schrijf voor deze regio een weerbericht dat de weerelementen **bewolkingsgraad** en **luchtdruk** bevat.

■ bron 6

De regio Valencia in Spanje

■ bron 7

Tekst met keuzemogelijkheden

Het zeewater van de Middellandse Zee was in oktober 2024 veel warmer dan normaal. Door het warme zeewater ontstond ...1... (veel / nauwelijks) verdamping. Een aanlandige wind en het reliëf zorgden bij de Spaanse stad Valencia voor ...2... (stijgingsneerslag / stuwingsneerslag).

Bekijk bron 6 en lees bron 7.

In bron 7 staat achter de cijfers 1 en 2 een keuzemogelijkheid.

Vraag 6 **Neem de cijfers 1 en 2 uit bron 7 over op het antwoordblad en zet de juiste keuze erachter.** (1 punt)

■ bron 8

Landschap bij Valencia

Bekijk bron 6 en bron 8.

Bij de Spaanse stad Valencia kan veel neerslag zorgen voor overstromingen.

Vraag

7

Noem

- een gevolg van droge zomers die de kans op overstromingen door veel neerslag versterkt. (1 punt)
- een kenmerk van het landschap bij Valencia dat bijdraagt aan een grotere kans op overstromingen door veel neerslag. (1 punt)

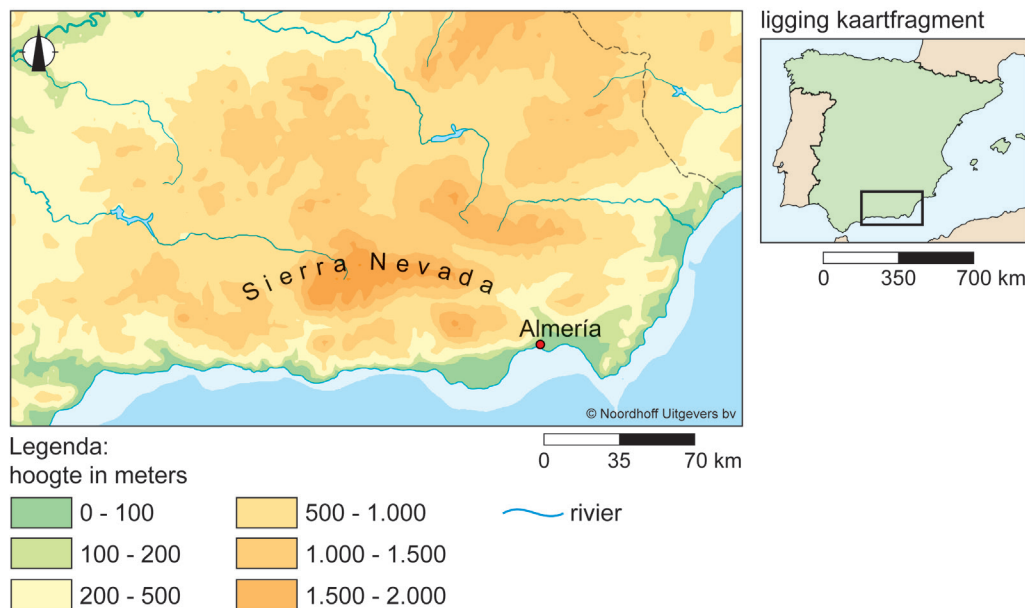
■ bron 9

Plastic kassen bij Almería in Spanje

■ bron 10

Zuidoost-Spanje

Bekijk bron 9 en bron 10.

In de buurt van de Spaanse stad Almería ligt een gebied met veel plastic kassen. Ondanks klimaatverandering hebben de plastic kassen ervoor gezorgd dat de gemiddelde temperatuur bij Almería de afgelopen jaren is gedaald.

Vraag 8 Geef aan waardoor de plastic kassen zorgen voor een lagere temperatuur. (1 punt)

Bekijk bron 9 en bron 10.

In het kassengebied bij Almería valt weinig neerslag. Toch is er in de zomer nauwelijks gebrek aan water, omdat de Sierra Nevada dichtbij ligt.

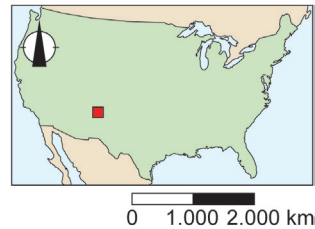
Vraag 9 Geef aan waardoor de Sierra Nevada in de zomer het kassengebied van water kan voorzien. (1 punt)

■ bron 11

Luchtballonnenfestival in Albuquerque in de Verenigde Staten

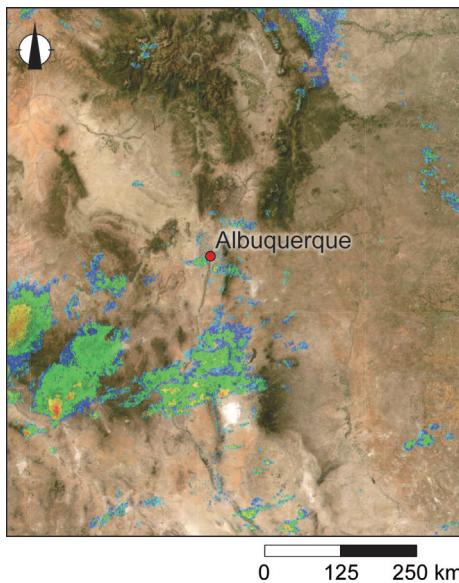

locatie luchtballonnenfestival

Satellietbeelden met radarweergave

radarbeeld 1

radarbeeld 2

Bekijk bron 11.

Ieder jaar wordt in Albuquerque een luchtballonnenfestival georganiseerd. De foto past bij een van de radarbeelden.

Vraag 10 **Beargumenteer welk radarbeeld past bij de foto in bron 11.** (1 punt)

Doe het zo:

- Kies eerst **radarbeeld 1** of **radarbeeld 2**.
- Geef daarna een argument voor je keuze.

Bekijk bron 11.

Om het luchtballonnenfestival te organiseren, zocht de organisatie naar een gebied waar de weersomstandigheden het meest stabiel waren.

Vraag 11 **Noem**

- **het klimaat dat overheerst in Albuquerque.** (1 punt)

Geef

- **een oorzaak waardoor het weer in dit klimaat vaak stabiel is.** (1 punt)

■ bron 12

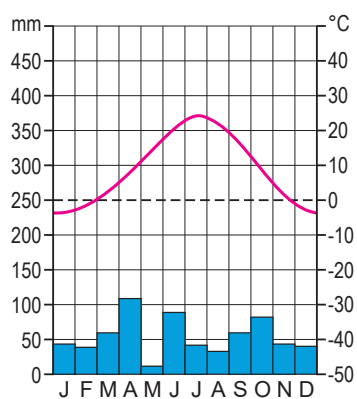
Ligging van drie plaatsen in de Verenigde Staten

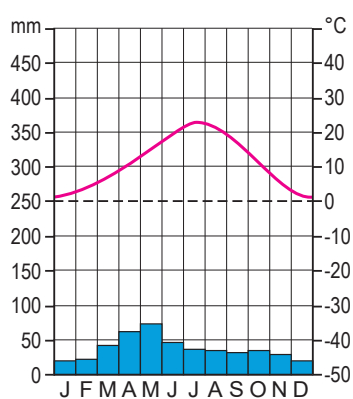
■ bron 13

Drie klimaatgrafieken

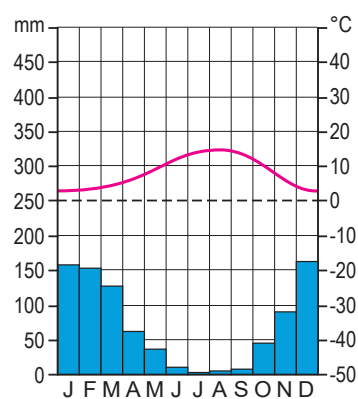
grafiek 1

grafiek 2

grafiek 3

Bekijk bron 12 en bron 13.

De klimaatgrafieken zijn van de plaatsen Billings, Denver en Mendocino.

Vraag 12 Waar staan de klimaatgrafieken juist bij de drie plaatsen? (1 punt)

	Billings	Denver	Mendocino
A	grafiek 1	grafiek 2	grafiek 3
B	grafiek 1	grafiek 3	grafiek 2
C	grafiek 2	grafiek 1	grafiek 3
D	grafiek 2	grafiek 3	grafiek 1
E	grafiek 3	grafiek 1	grafiek 2
F	grafiek 3	grafiek 2	grafiek 1

■ bron 14

Wijngaard in California

Bekijk bron 14.

Sommige wijnboeren in California zaaien gras tussen de wijnranken. Het gras zorgt voor een gunstigere temperatuur in de wijngaard dan een kale bodem.

Vraag 13 Leg uit waardoor gras zorgt voor een gunstigere temperatuur in de wijngaard. (1 punt)

Doe het zo:

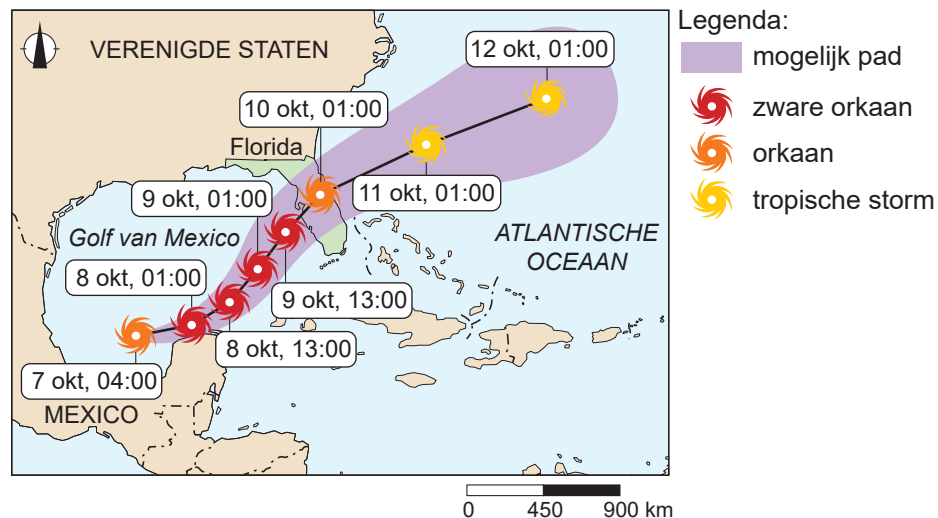
- Kies eerst of de temperatuurstijging wordt **geremd** of **versneld** door het gras.
- Geef daarna aan waardoor gras zorgt voor een gunstigere temperatuur.

■ bron 15

Orkaan Milton trekt over Florida

In 2024 trok orkaan Milton over de Verenigde Staten. De orkaan was de sterkst gemeten orkaan in dat jaar. In Florida kregen 5 miljoen inwoners het bevel om te evacueren.

De baan van orkaan Milton

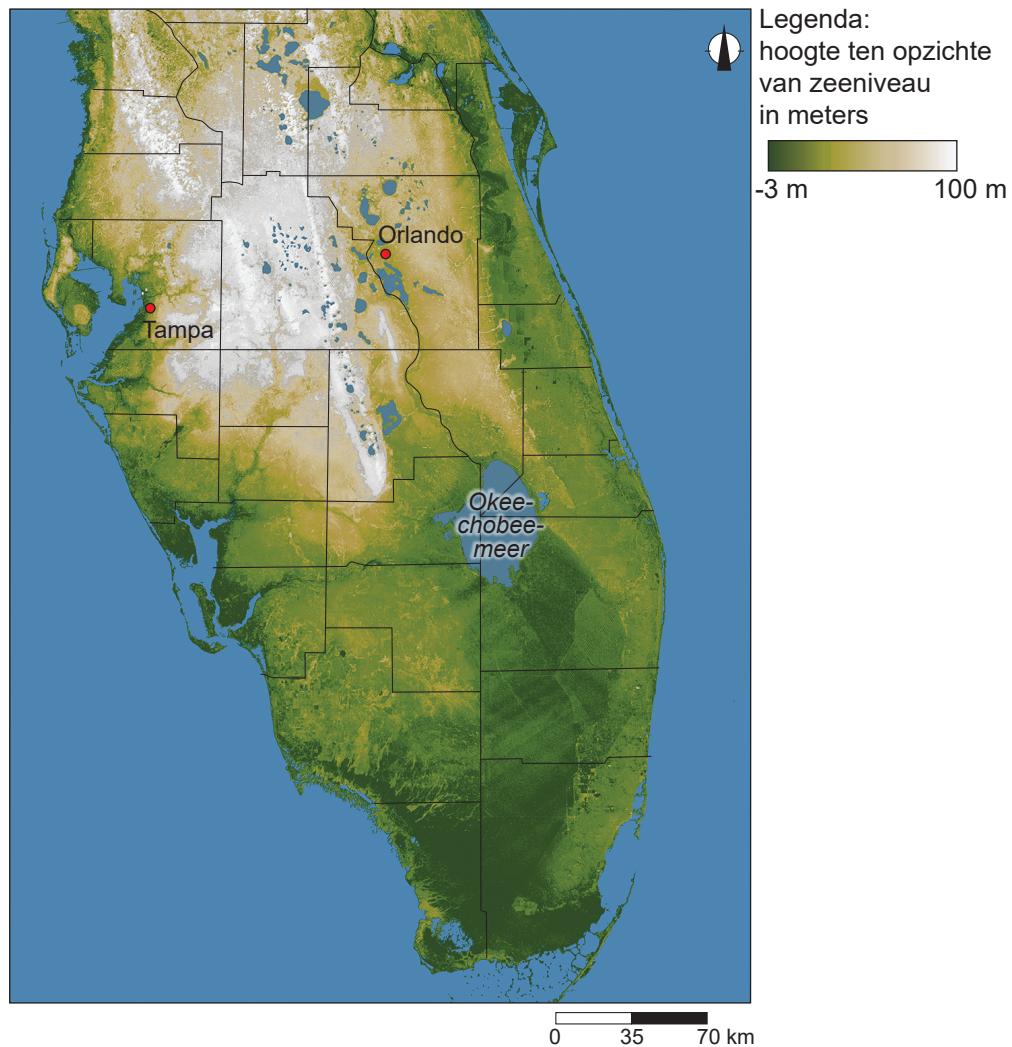
Bekijk en lees bron 15.

Orkaan Milton nam boven de Golf van Mexico sterk in kracht toe.

Vraag **14** Noem een kenmerk van de Golf van Mexico waardoor de orkaan snel in kracht kon toenemen. (1 punt)

■ bron 16

Hoogteverschillen in de staat Florida in de Verenigde Staten

Bekijk en lees bron 15 en bekijk bron 16.

Veel inwoners van Orlando maakten zich maar weinig zorgen over de neerslaghoeveelheid veroorzaakt door orkaan Milton.

Vraag **15** Geef met behulp van de ligging van Orlando de oorzaak waardoor inwoners zich weinig zorgen maakten over de neerslaghoeveelheid. (1 punt)

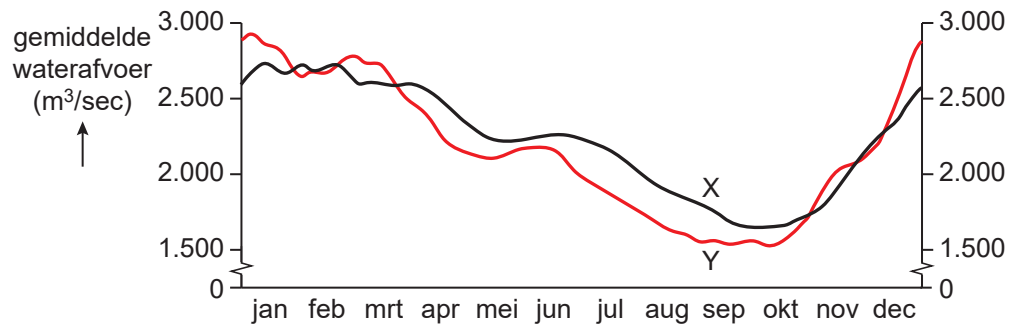
Bekijk bron 16.

De kans dat het Okeechobeemeer door de orkaan zou overstroomen was groot. Dit komt onder andere doordat het omliggende gebied laag ligt.

Vraag **16** Geef nog een oorzaak waardoor de kans op een overstroming van het Okeechobeemeer groot was. (1 punt)

■ bron 17

Waterafvoer van de Rijn bij Lobith in de periode 1901-1990
en de periode 1991-2020

Bekijk bron 17.

Bron 17 gaat over de waterafvoer van de rivier de Rijn bij Lobith. Naar aanleiding van de bron worden drie uitspraken gedaan.

Uitspraak 1: dat de Rijn een gemengde rivier is, kun je zien aan de waterafvoer in de zomermaanden.

Uitspraak 2: vanaf oktober neemt de verdamping af en stijgt de waterafvoer in de Rijn.

Uitspraak 3: lijn X hoort bij de periode 1991-2020.

Vraag **17** **Neem de cijfers 1, 2 en 3 van de uitspraken over op het antwoordblad en zet erachter of de uitspraak juist of onjuist is. (2 punten)**

■ bron 18

Wateroverlast in de Nederlandse duinen

In 2024 viel veel meer neerslag dan in andere jaren. Delen van sommige Nederlandse duingebieden stonden hierdoor onder water.

Bekijk en lees bron 18.

De recordhoeveelheid neerslag zorgde voor een tijdelijke verandering van de waterhuishouding in de Nederlandse duinen.

Vraag **18** Wat is juist? (1 punt)

- A De hogere waterstand veroorzaakte meer winderosie in de duinen.
- B De neerslag kon nauwelijks infiltreren door de verzadigde bodem.
- C In de duinen vond door het grote wateroppervlak nauwelijks verdamping plaats.
- D Het zeeniveau stond hoger dan normaal, waardoor minder afstroming plaatsvond.

Cranenweyer in Kerkrade

Tussen 1900 en 1975 vond mijnbouw plaats in Kerkrade. Het afvalwater uit de mijnen werd geloosd in beken in de buurt, zoals de Anstelerbeek. In de jaren 70 van de vorige eeuw werd een dam aangelegd in de Anstelerbeek. Achter de dam ontstond een stuwmeer: de Cranenweyer. Tegenwoordig heeft het stuwmeer ook een recreatiefunctie.

Damwand bij de Cranenweyer

■ bron 20

Tekst met keuzemogelijkheden

De aanleg van de dam in de Anstelerbeek was mogelijk omdat het gebied ...1... (veel / weinig) reliëf heeft. Het water uit de beek dat terechtkomt in de Cranenweyer is tegenwoordig bruikbaar voor drinkwaterproductie. Het stuwmeer draagt bij aan het verwijderen van vervuilde deeltjes uit het water. Het sediment in het stuwmeer kan neerslaan door de ...2... (hoge / lage) stroomsnelheid van het water.

Bekijk en lees bron 19 en lees bron 20.

In bron 20 staat achter de cijfers 1 en 2 een keuzemogelijkheid.

Vraag **19** **Neem de cijfers 1 en 2 uit bron 20 over op het antwoordblad en zet de juiste keuze erachter.** (1 punt)

Bekijk en lees bron 19.

Tijdens perioden met veel neerslag heeft de Cranenweyer voor de omgeving nog een andere functie dan recreatie en drinkwaterproductie.

Vraag **20** **Noem de functie van de Cranenweyer in perioden met veel neerslag.** (1 punt)

■ bron 21

Geulen graven

Na veel neerslag besloot een boer in het Noord-Brabantse dorp Eersel om grote geulen te graven op zijn akker. Dat mag niet zonder overleg met het waterschap. Daarom heeft hij een boete gekregen.

Een van de geulen die de boer groef.

Bekijk en lees bron 21.

Naar aanleiding van de bron worden drie uitspraken gedaan.

Uitspraak 1: het waterschap is verantwoordelijk voor het waterpeil in een regio.

Uitspraak 2: de gegraven geulen kunnen de waterkwaliteit in de beek beïnvloeden.

Uitspraak 3: een andere maatregel tegen wateroverlast is het aanleggen van een wadi.

Vraag **21** **Neem de cijfers 1, 2 en 3 van de uitspraken over op het antwoordblad en zet erachter of de uitspraak juist of onjuist is. (2 punten)**

■ bron 22

Nederlandse veerponten

Overal in Nederland vind je veerponten voor fietsers en voetgangers. Vaak zijn het kleine schepen die je tegen betaling naar de overkant van de rivier brengen.

De Drielse veerpont over de Nederrijn tussen Driel en Oosterbeek (links) en de veerponten over het IJ tussen Amsterdam-Centrum en Amsterdam-Noord (rechts).

Bekijk en lees bron 22.

Nederlandse veerponten maken deel uit van de infrastructuur. Toeristen gebruiken ze als onderdeel van fiets- en wandelroutes.

Vraag **22** **Noem nog een doelgroep die vaak gebruikmaakt van veerponten.** (1 punt)

Bekijk en lees bron 22.

Op veel plekken langs de grote rivieren in Nederland geldt dat binnenvaartschepen voorrang hebben op de veerponten.

Vraag **23** **Geef een economische reden waarom binnenvaartschepen voorrang hebben.** (1 punt)

■ bron 23

DakAkker op het Schieblock in de stad Rotterdam

De DakAkker is een dakboerderij van 1.000 m² boven op een flatgebouw in Rotterdam. Er wordt groente en fruit verbouwd en er worden bijen gehouden. Het dak houdt ook regenwater vast.

De DakAkker op het Schieblock

■ bron 24

Tekst met keuzemogelijkheden

De stad Rotterdam heeft veel wateroverlast tijdens regenbuien door verstening en verharding. Neerslag wordt op de DakAkker ...1... (langzamer / sneller) afgevoerd dan op een gewoon dak. De DakAkker functioneert als ...2... (overloopgebied / waterberging).

Bekijk en lees bron 23 en lees bron 24.

In bron 24 staat achter de cijfers 1 en 2 een keuzemogelijkheid.

Vraag **24** **Neem de cijfers 1 en 2 uit bron 24 over op het antwoordblad en zet de juiste keuze erachter.** (1 punt)

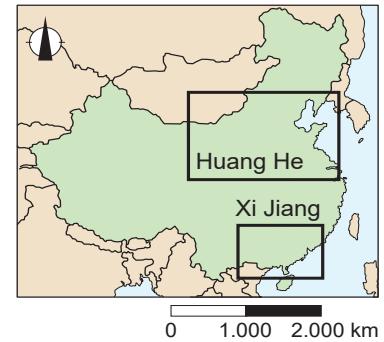
■ bron 25

Het stroomgebied van de rivier de Huang He en de rivier de Xi Jiang

stroomgebied Huang He

ligging kaartfragmenten

stroomgebied Xi Jiang

Legenda:

----- landsgrens
 ~~~~~ rivier

■ stroomgebied

Bekijk bron 25.

In de delta van de rivier de Huang He en de delta van de rivier de Xi Jiang zijn regelmatig overstromingen. De gevolgen van overstromingen zijn in de delta van de Huang He veel minder groot dan in de delta van de Xi Jiang.

Vraag 25 Geef een demografische reden waarom de gevolgen in de delta van de Huang He minder groot zijn dan in de delta van de Xi Jiang. (1 punt)

In het stroomgebied van de Huang He worden hellingen herbebost. Door de nieuwe bomen ontstaan er minder overstromingen.

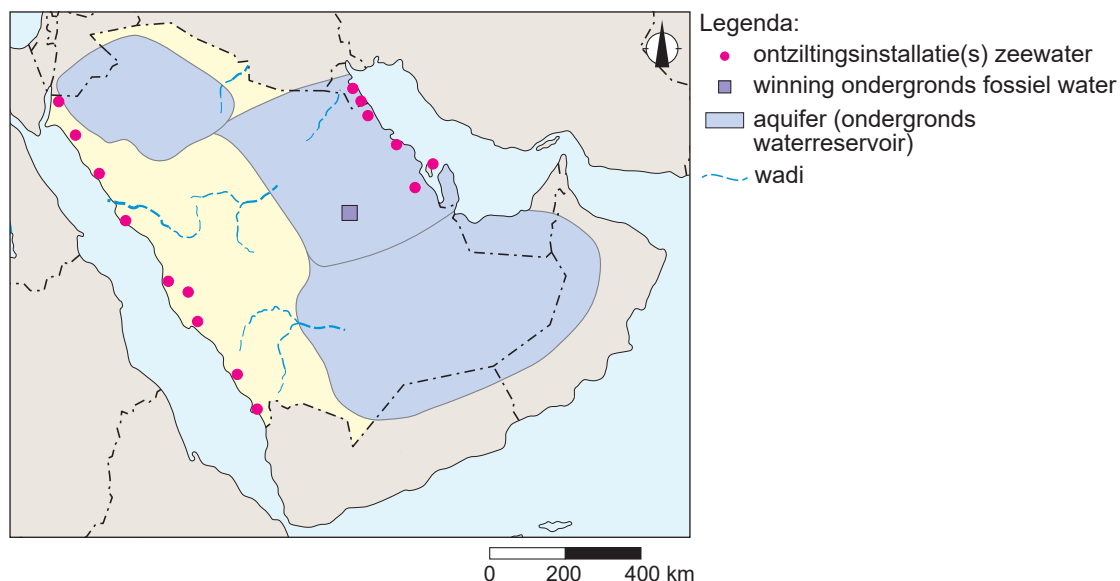
Vraag 26 Wat is juist? (1 punt)

Door beboste hellingen

- A is er minder afstroming en minder erosie.
- B is er minder neerslag en minder erosie.
- C is er meer afstroming en meer sedimentatie.
- D is er meer neerslag en meer sedimentatie.

■ bron 26

Aquifers en ontziltingsinstallaties in Saudi-Arabië

Bekijk bron 26.

Het watergebruik in Saudi-Arabië staat onder druk. Er is weinig aanbod van zoetwater, terwijl de vraag naar water stijgt.

Vraag **27** Wat zijn de twee juiste oorzaken voor het dalende aanbod van zoetwater?
(1 punt)

	oorzaak 1	oorzaak 2
A	De neerslag is groter dan de verdamping	Saudi-Arabië heeft een droog klimaat.
B	De neerslag is groter dan de verdamping.	Ontziltingsinstallaties hebben te weinig aanvoer van water.
C	Saudi-Arabië heeft alleen wadi's en geen rivieren.	Saudi-Arabië heeft een droog klimaat.
D	Saudi-Arabië heeft alleen wadi's en geen rivieren.	Ontziltingsinstallaties hebben te weinig aanvoer van water.

Bekijk bron 26.

Saudi-Arabië heeft last van waterschaarste. De verwachting is dat de winning van fossiel water de waterschaarste groter maakt. Ontziltingsinstallaties kunnen waterschaarste tegengaan, maar zijn door het hoge energieverbruik niet duurzaam.

Vraag **28** Geef

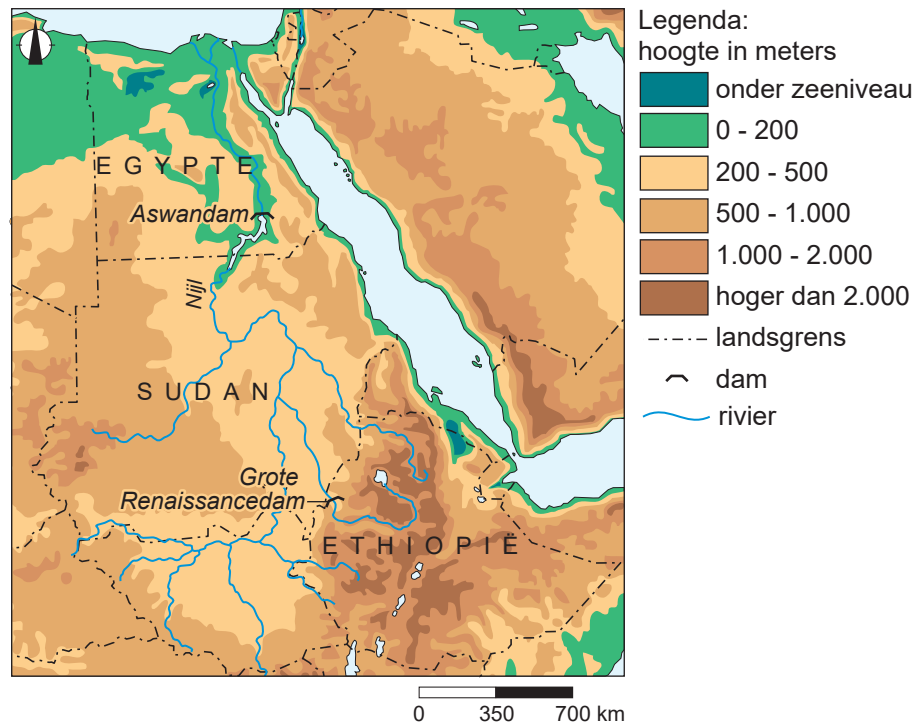
- **aan waarom de winning van fossiel water uiteindelijk bijdraagt aan de waterschaarste.** (1 punt)

Noem

- **een maatregel die ontziltingsinstallaties duurzamer kan maken.** (1 punt)

■ bron 27

De Aswandam en de Grote Renaissancedam

Bekijk bron 27.

In de rivier de Nijl liggen de Aswandam en de Grote Renaissancedam. De hoeveelheid energie die een dam opwekt, verschilt per dam.

Vraag 29 **Beargumenteer welke stuwdam de meeste energie opwekt.** (1 punt)

Doe het zo:

- Kies eerst of de **Aswandam** of de **Grote Renaissancedam** de meeste energie opwekt.
- Geef daarna een argument voor je keuze.

Door de aanleg van stuwdammen veranderen de natuurlijke processen van rivieren. De Nijldelta is door de aanwezigheid van stuwdammen kleiner geworden.

Vraag 30 **Geef een oorzaak waardoor de Nijldelta door de aanwezigheid van stuwdammen kleiner is geworden.** (1 punt)

Door de aanwezigheid van de Grote Renaissancedam in de Nijl is voor de boeren langs de Nijl minder water beschikbaar. Door watertekorten kan verdroging en verwoestijning ontstaan.

Vraag **31** Noem

- **nog een vorm van landdegradatie die ontstaat door watertekort.** (1 punt)
- **een maatregel die boeren langs de Nijl kunnen nemen om zuiniger om te gaan met water.** (1 punt)

Ethiopië vulde het stuwmeer achter de Grote Renaissancedam in ongeveer vijf jaar. Ze hadden het meer ook in ongeveer tien jaar kunnen vullen, zodat Egypte meer water had.

Vraag **32** **Geef een economische reden waarom Ethiopië het stuwmeer toch in vijf jaar vulde.** (1 punt)

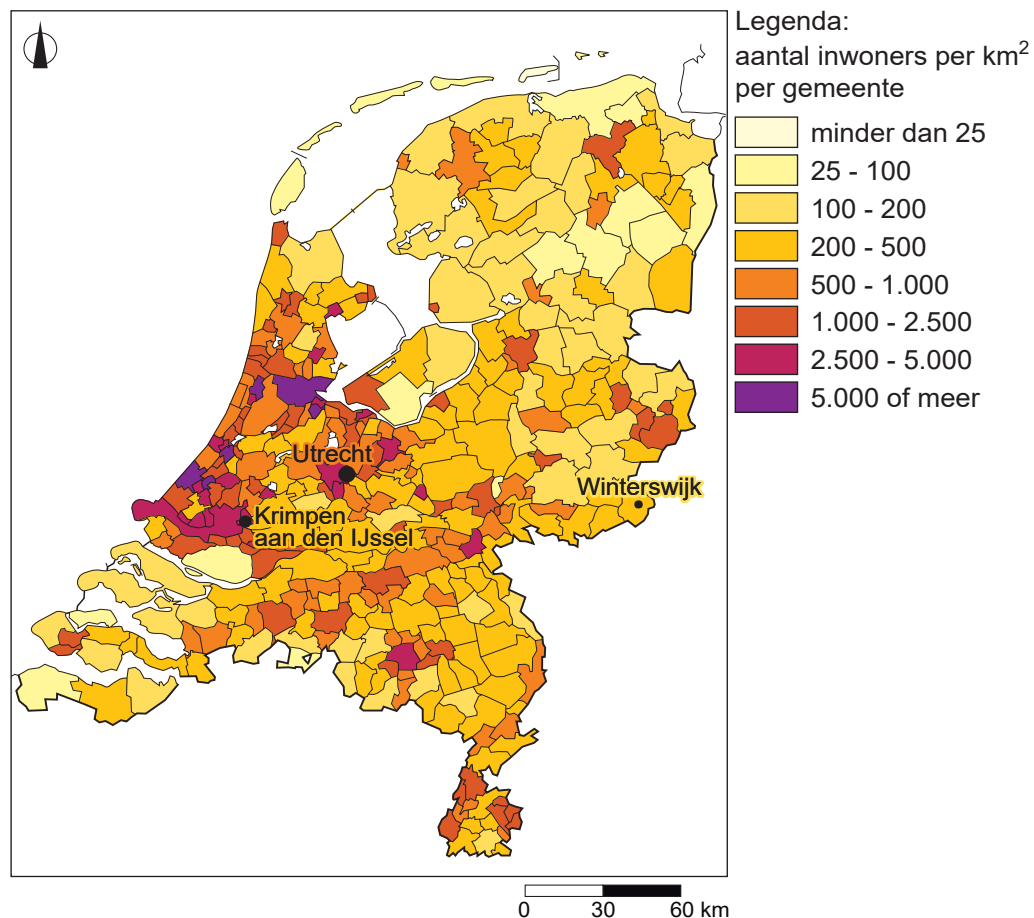
■ bron 28

Bevolkingscijfers van drie Nederlandse gemeenten per duizend inwoners in 2024

gemeente	natuurlijke bevolkingsontwikkeling	sociale bevolkingsontwikkeling
1	-0,8	4,5
2	6,0	6,2
3	-3,5	-1,1

■ bron 29

De ligging van drie gemeenten

Bekijk bron 28 en bron 29.

De gegevens van de natuurlijke en sociale bevolkingsontwikkeling horen bij drie Nederlandse gemeenten.

Vraag **33** Welke gegevens uit bron 28 horen bij de gemeenten Krimpen aan den IJssel, Utrecht en Winterswijk? (1 punt)

	Krimpen aan den IJssel	Utrecht	Winterswijk
A	1	2	3
B	1	3	2
C	2	1	3
D	2	3	1
E	3	1	2
F	3	2	1

■ bron 30

Tekst met keuzemogelijkheden

Voorzieningen die vooral gericht zijn op jongeren zullen het snelst verdwijnen in een ...1... (stedelijk gebied / landelijk gebied). In de toekomst zal in krimpregio's de drempelwaarde voor voorzieningen, zoals een zwembad, vaker ...2... (niet / wel) behaald worden. Buurtbewoners kunnen voorzieningen open houden door vrijwilligerswerk te verrichten. Als dat gebeurt, is er in de buurt meestal ...3... (veel / weinig) sociale cohesie.

Bekijk bron 29 en lees bron 30.

In bron 30 staat achter de cijfers 1, 2 en 3 een keuzemogelijkheid.

Vraag **34** Neem de cijfers 1, 2 en 3 uit bron 30 over op het antwoordblad en zet de juiste keuze erachter. (2 punten)

■ bron 31

Voor en na de herinrichting van de Kanaalstraat in Utrecht
voor de herinrichting   na de herinrichting

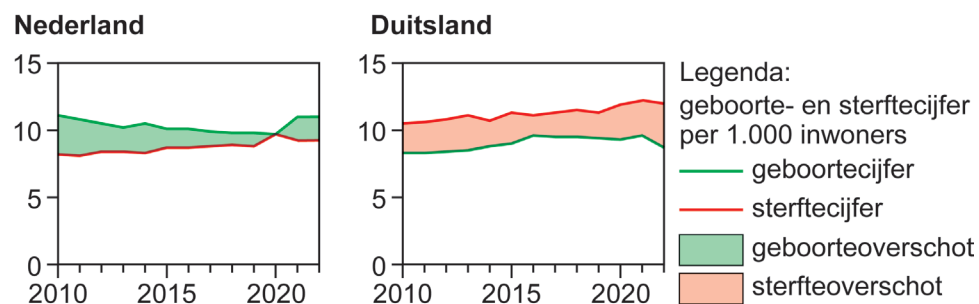
Bekijk bron 31.

De Kanaalstraat in Utrecht is een drukke winkelstraat. Om de verkeersveiligheid te verbeteren is de Kanaalstraat een eenrichtingsweg geworden en zijn de bomen verwijderd.

Vraag 35 Geef aan waarom het verwijderen van de bomen de leefbaarheid juist kan verslechteren. (1 punt)

■ bron 32

Natuurlijke bevolkingsgroei in Nederland en Duitsland

Bekijk bron 32.

De bron laat de natuurlijke bevolkingsgroei zien van Nederland en Duitsland.

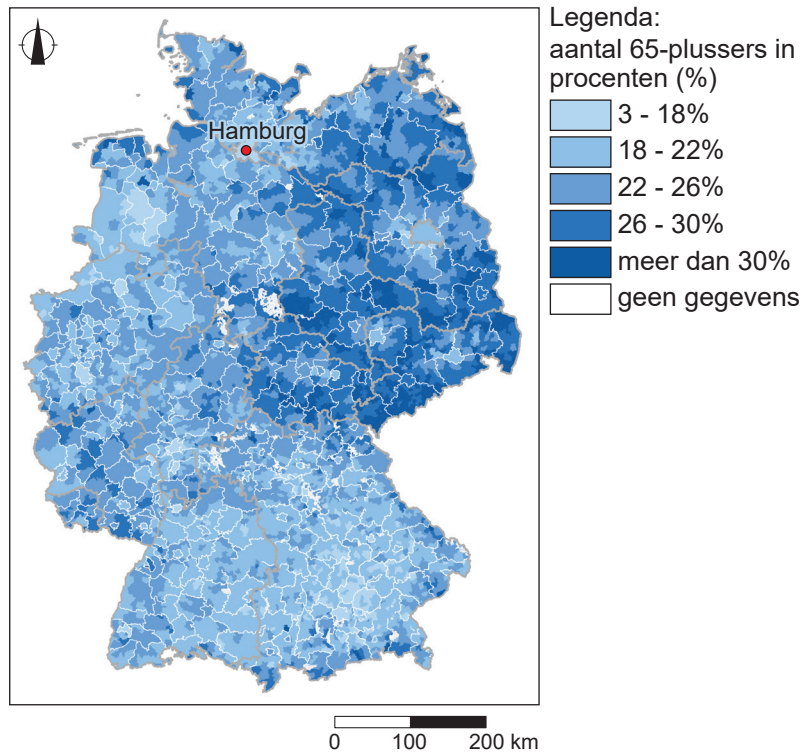
Vraag 36 Wat is juist? (1 punt)

- A De natuurlijke bevolkingsgroei is in Duitsland en Nederland gelijk.
- B In Duitsland worden vanaf 2010 geen baby's geboren en in Nederland wel.
- C Je kunt uit de bron afleiden dat Duitsland en Nederland hetzelfde inwonertal hebben.
- D Voor de totale bevolkingsgroei van Duitsland en Nederland zijn ook gegevens van de sociale bevolkingsgroei nodig.

■ bron 33

Een netwerk van leeftijdsvriendelijke steden

De Duitse stad Hamburg is lid geworden van het internationale netwerk van leeftijdsvriendelijke steden. In dat netwerk worden ideeën, kennis en ervaringen uitgewisseld over het leeftijdsvriendelijk inrichten van steden, zodat ouderen zich kunnen blijven verplaatsen.

Bekijk en lees bron 33.

De Duitse stad Hamburg is lid geworden van een netwerk van steden die leeftijdsvriendelijke maatregelen nemen voor ouderen.

Vraag **37** Geef

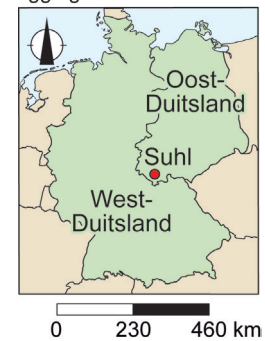
- met behulp van de bron een reden waarom het logischer zou zijn dat steden in het oosten van Duitsland lid worden van het netwerk. (1 punt)
- een maatregel die Hamburg kan nemen, zodat ouderen zich kunnen blijven verplaatsen. (1 punt)

■ bron 34

Arbeidersflats in Suhl

ligging foto

Bekijk bron 34.

Suhl is een stad in voormalig Oost-Duitsland. Het stadsbestuur renoveert vervallen arbeidersflats en knapt voorzieningen in het centrum op. Het stadsbestuur wil met de renovatie de leefbaarheid verbeteren.

Vraag 38 Geef een demografische reden waarom het stadsbestuur de leefbaarheid wil verbeteren. (1 punt)

■ bron 35

Suhl en het Thüringerwoud

Bekijk bron 34 en bron 35.

Suhl ligt dicht bij het Thüringerwoud, een groot bosgebied.

Vraag 39 Geef aan waarom het Thüringerwoud wonen in Suhl aantrekkelijk maakt. (1 punt)

■ bron 36

Kindvriendelijke steden

De Chinese overheid wil dat Chinese steden aantrekkelijker worden voor kinderen. Er moeten bijvoorbeeld meer speelplaatsen komen en de veiligheid van kinderen moet verbeteren in de steden. Ook wil de Chinese overheid het plattellandsgevoel in de stad creëren, door bijvoorbeeld themaparken aan te leggen.

Chinezen in een boerderij themapark

■ bron 37

Tekst met keuzemogelijkheden

Door de eenkindregel is in China sprake van een ...1...
(afnemende / toenemende) beroepsbevolking. Door steden aantrekkelijker te maken voor kinderen hoopt de Chinese overheid dat de demografische druk in China uiteindelijk zal ...2... (afnemen / toenemen).

Bekijk en lees bron 36 en lees bron 37.

In bron 37 staat achter de cijfers 1 en 2 een keuzemogelijkheid.

Vraag 40 **Neem de cijfers 1 en 2 uit bron 37 over op het antwoordblad en zet de juiste keuze erachter. (1 punt)**

Bekijk en lees bron 36.

De kans dat jonge Chinese gezinnen door de kindvriendelijke steden meer kinderen zullen krijgen, is klein.

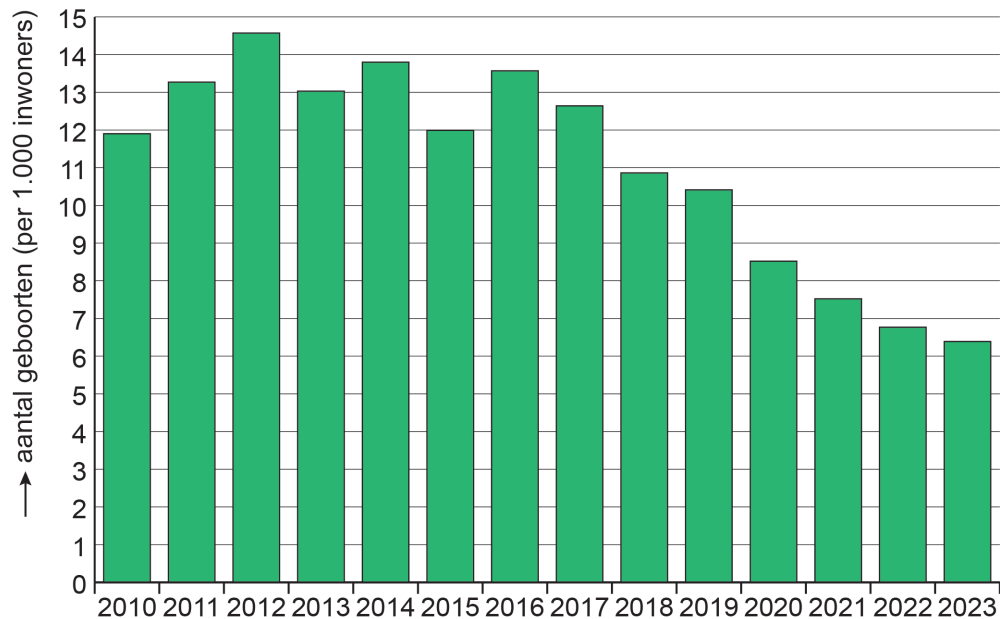
Vraag 41 **Geef een economische reden waarom jonge Chinese gezinnen liever één kind willen in plaats van meer kinderen. (1 punt)**

■ bron 38

Het jaar van de draak

Het Chinees Nieuwjaar staat ieder jaar in het teken van een ander dier. In 2024 werd in China het jaar van de draak gevierd. De draak is voor de Chinezen een populair en mythisch wezen. In 2012 was het ook het jaar van de draak.

Geboortecijfer China van 2010 tot en met 2023

Bekijk en lees bron 38.

Het jaar van de draak heeft invloed op het geboortecijfer in China.

Vraag 42 Wat is juist over de verwachting van het geboortecijfer in 2024? (1 punt)

	De Chinese overheid hoopt dat	Het geloof en de cultuur in China
A	het geboortecijfer daalt.	zorgen voor een hoger geboortecijfer.
B	het geboortecijfer daalt.	zorgen voor een lager geboortecijfer.
C	het geboortecijfer stijgt.	zorgen voor een hoger geboortecijfer.
D	het geboortecijfer stijgt.	zorgen voor een lager geboortecijfer.

Door de invoering van het hukou-systeem wilde de Chinese overheid verstedelijking tegengaan. Ondanks het hukou-systeem vindt er toch veel binnenlandse migratie naar steden plaats.

Vraag **43** Geef een reden waarom er toch veel binnenlandse migratie naar Chinese steden plaatsvindt. (1 punt)

■ bron 39

Hefei en Hongjiatuan

Hefei is een miljoenenstad in China. Op een half uur rijden van Hefei ligt het dorp Hongjiatuan. Aan de rand van het dorp is een nieuwbouwwijk gebouwd, maar de huizen staan leeg. De bewoners van het dorp trekken steeds vaker naar de grote stad, waardoor het dorp leeg komt te staan.

Bekijk en lees bron 39.

Naar aanleiding van bron 39 worden drie uitspraken gedaan.

Uitspraak 1: in Hongjiatuan wonen voornamelijk ouderen en kinderen.

Uitspraak 2: zodra een dorpsbewoner een stadshukou krijgt, heeft deze geen recht meer op voorzieningen in het dorp.

Uitspraak 3: door de ligging van Hongjiatuan is de kans klein dat er in de toekomst suburbanisatie ontstaat vanuit Hefei naar Hongjiatuan.

Vraag **44** Neem de cijfers 1, 2 en 3 over op het antwoordblad en zet erachter of de uitspraak juist of onjuist is. (2 punten)

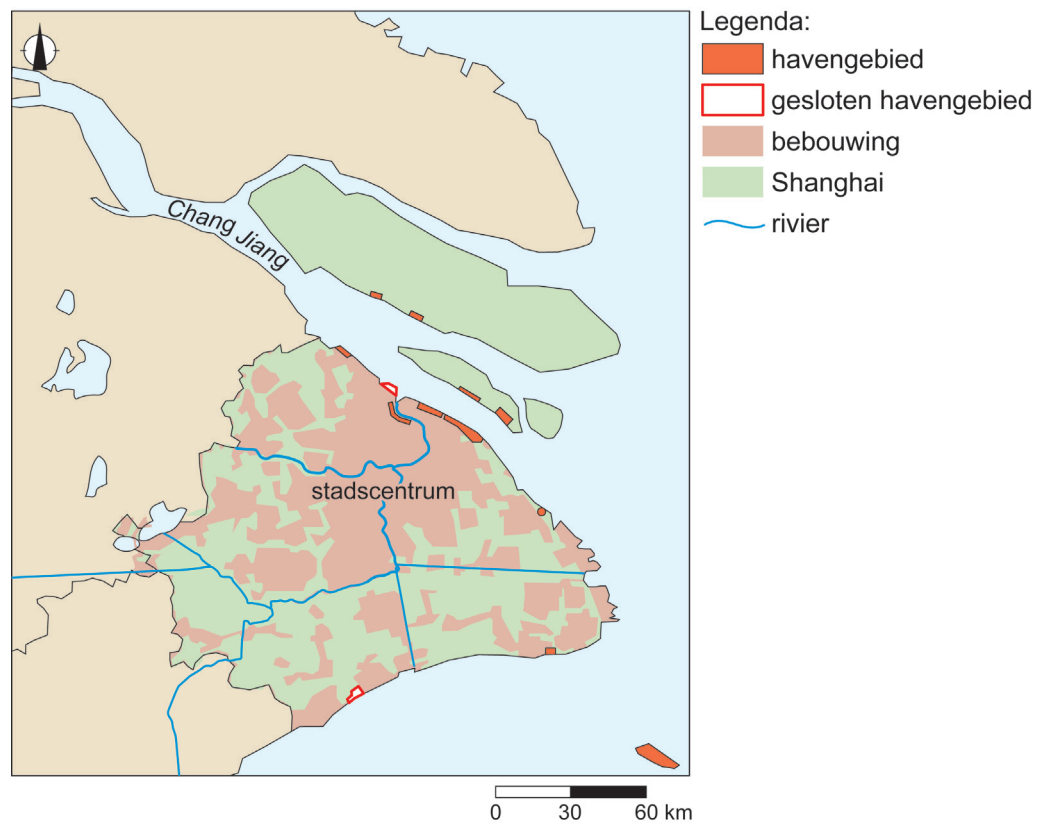
In China wil de overheid de pensioenleeftijd verhogen.

Vraag **45** Geef

- een economische reden waarom de overheid de pensioenleeftijd wil verhogen. (1 punt)
- een demografische reden waarom de overheid pensioenleeftijd wil verhogen. (1 punt)

■ bron 40

Havengebieden in Shanghai

Bekijk bron 40.

De havengebieden van Shanghai liggen aan de rand van de stad. De havengebieden aan de monding van de rivier de Chang Jiang hebben een voordeel ten opzichte van havengebieden aan de kust.

Vraag **46** Noem dit voordeel. (1 punt)

■ bron 41

De wijk Laoximen in Shanghai

Bekijk bron 41.

De wijk Laoximen is een van de oudste wijken in de Chinese stad Shanghai. Delen van de wijk worden gesloopt om plaats te maken voor appartementen, kantoorgebouwen en wegen richting het centrum van Shanghai.

Vraag 47 Geef een reden waarom steeds meer wegen naar het centrum worden aangelegd. (1 punt)

■ bron 42

Fiets- en hardlooproutes in Shanghai

Bekijk bron 42.

Om de leefbaarheid te vergroten zijn in Shanghai fiets- en hardlooproutes aangelegd.

Vraag 48 Geef een reden waarom fiets- en hardlooproutes bijdragen aan de leefbaarheid. (1 punt)

Einde examen

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift